

PLESSERS, Lodewijk Jan, universiteitsstudent, studiemeester en publicist (Niel-bij-As, thans As, 6 maart 1862 - Amersfoort 5 augustus 1915).

Middelbaar onderwijs aan het gemeentelijk college te Beringen, daarna aan het college te Saint-Roch (Ferrières); studeerde wijsbegeerte aan het Klein Seminarie te Sint-Truiden en rechten aan de universiteit te Leuven. In 1889 woonde hij een tijdlang als huisleraar te Parijs, vertrok hetzelfde jaar naar Argentinië. In 1891 vatte hij zijn studie in de rechten te Leuven weer op, echter zonder succes; vervulde van dat jaar af de functie van studiemeester aan de athenea te Hasselt, Antwerpen en te Brugge, tot 1905, waarna hij om gezondheidsredenen ontslag nam. Vestigde zich te As. In 1914 week hij uit naar Nederland en verbleef er tot zijn dood in een vluchtelingenkamp.

Plessers werd waarschijnlijk Vlaamsgezind in het college te Saint-Roch, waar toen talrijke jonge Limburgers, o.a. A. Cuppens en J. Lenaerts, studeerden en waar het zaad van de V.B. in Limburg gestrooid schijnt te zijn. Plessers, die zich daarna te Sint-Truiden op het priesterschap voorbereidde, deed zich dadelijk opmerken door zijn schrijf- en spreekvaardigheid en werd er ondervoorzitter van het letterkundig genootschap *Utile Dulci* (z. aldaar). Volgens hem werd er te veel aan letterkundige liefhebberij gedaan en toonde men te weinig strijd-lust voor het verwerven van de rechten der Vla-mingen. Ook werden de studenten te weinig inge-licht over de V.B. en de Dietse studentengemeen-schap. Deze houding werd hem kwalijk genomen en hij kreeg het consilium *abeundi*.

Aan de Leuvense universiteit toonde hij zich van meet af aan ongemeen actief: twee jaren achter elkaar was hij secretaris van *Met Tijd en Vlijt*, in 1885 stichtte hij er, o.a. met A.J. Hendrix, de Limburgse gouwilde en in 1888 werd hij onder-voorzitter van het Vlaams Rechtsgenootschap aan de Leuvense universiteit. Maar ook in Limburg was hij intussen uitermate bedrijvig. In maart 1886 organiseerde hij te Hasselt de eerste Limburgse gowdage voor studenten, die daarna in verscheidene andere Limburgse steden gehouden werd. Aan-vankelijk patroneerde de Leuvense gowwilde deze gowdagen; van 1904 nam het Oud-Hoogstudenten-verbond de leiding over. Plessers, die als redenaar onmiskenbaar talent had, kon de aanwezigen tot geestdrift brengen, vooral daar hij zelf voor deze bijeenkomsten strijdliederen schreef.

In een te Hasselt in 1886 anoniem gepubliceerd pamflet onder de titel *Geen Verbastering* zette Plessers zijn opvattingen over de V.B. uiteen. Het was hem vooral om de strijd voor het behoud van

het eigen wezen van het Vlaamse volk te doen, om de ontaarding van godsdienst, taal en zeden tegen te werken. Dit kon slechts gerealiseerd worden door de vernederlandsing van het onderwijs, het rechtswezen, de kerk en het gezin „De verfransing is de zakelijke moord van onze aard, van onze stamgeest. Het leven, ons eigen leven (motus per se ipsum), dat wil de Vlaamsche beweging”. Die ideeën droeg hij uit in het door hem in 1886 gestichte studentenblad *De Kabouter* uit het Land van Loon (alias Limburg). In hartstochtelijke artikelen trok hij, vrijwel de enige redacteur, onder allerlei pseudoniemen, o.a. Bieken van Hei en Krouwer, zonder aanzien des persoons tegen allerlei wantoestanden van leer. In dat blad verschenen ook zijn liederen, in Rodenbachiaanse stijl gesteld, die ongemeen populair werden, o.a. *Krouwerslied*, *Mijn Kempenland*, *Het Land van Loon*. Toen hij in 1889 in Parijs en daarna in Argentinië verbleef, schreef hij nog artikelen in *De Kabouter* en publiceerde hij een 30-tal brieven in *Ons Land*. In 1891 nam hij van Leuven uit de leiding van *De Kabouter* weer op zich. Toen naar zijn woorden in 1897 „de V.B. een politieke strekking werd”, meende hij om administratieve redenen - hij was rijksambtenaar - alle medewerking aan zijn blad te moeten staken. De jaren van actie waren voorbij, al publiceerde hij in 1906, samen met A. Bossaerts en Fr. van Laar, nog *Het Vlaamsch Programma. Verslag over de Vlaamse grieven en hun herstel*. Plessers is onbetwist de actiefste en sterkste persoonlijkheid in de tweede helft van de 19de eeuw in Limburg geweest.

WERKEN : Artikelen in *De Kabouter uit het land van Loon* (pseudoniemen : Bieken van Hei, Krouwer, Roderik; 1888 - '96); - *Geen verbastering* (anoniem pamflet, 1886); - liederen in *De Kabouter* (1888-'96); - *Het Vlaamsch Programma. Verslag over de Vlaamsche grieven en hun herstel uitgebracht door A. Bossaerts, Fr. van Laar, L. Plessers om de 50e verjaring te herdenken van het instellen van de Vlaamsche Commissie (27 juni 1856)* (1906); - *Enige gedachten van Lodewijk Plessers*, in *Limburgsche Bijdragen* (1915).

LITERATUUR : *Verslag over de werkzaamheden van Met Tijd en Vlijt* (1886-'88); - P. Bellefroid en J. Kerkhofs, *Een woord over de oorsprong van de Limburgsche gouwgilde* (1890); - P. Bellefroid, *Onze hedendaagsche Limburgsche dichters* (1906, p. 92-99); - P. Bellefroid, *Lodewijk Plessers*, in *Limburgsche Bijdragen* (1915, p. 130-140, met foto); - P. Leenders, *Vijftig Limburgse Profielen* (1961, p. 141-143, met foto); - H.J. Elias, *Geschiedenis van de Vlaamse Gedachte*, IV (1965, p. 197-202).

SIMON VANDEVELDE